



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ  
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

**Langhe-Cruys, Johan**

**Duaci, 1587**

Superbia quibus indiciis cognoscatur. cap.xvii.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

Superbia quibus iudiciis cognoscatur.

CAP. XVII.

Am videamus, quibus iudiciis possit superbia deprehendi, vt sicut in superioribus claruit, nullum peccatum sine illa committi posse, ita hic signa eius doceant, quibus cauenda posset ostendi. De quibus D. Hieronymus scribens: Omitto, inquit, illos, quos etiam ipse habitus, & inceus superbos ostendit, quorum cuncta ceruix, facies torua, truces oculi, & sermo terribilis nudam superbiam clamant. Qui libidine dominandi possessi, quos possunt, violenter sibi subiiciunt, humana iura, diuinaque confundunt, honoribus intumescunt, passim cuncta diripiunt, suis criminibus gaudent, & se ipsos superbia corrupti morbo non capiunt. Ergo, inquit, praeterea in quibus superbia tam aperte regnat, vt nec dignetur se occultare, nec valeat. Illos tantum dolendos ostendo, atque eorum exempla cauenda denuntio, quos iam conuersos, & aliquantum proficientes superbia occulte captiuat, quos in profundum malorum fraudulenta dominatione precipitat, & ne inde vnquam possint emergere, iugiter calcant. Ipsa in cordibus talium locum diabolo facit: ipsa aduenienti immunitum pectus familiariter pandit. Ipsa introeuntem suscipit: Ipsa captis ius perdit viuentium constituit. Ipsa omnes virtutibus examinat, quos se inuasit. Ipsa qui quid in eis remanserit, quod virtus possit obniti, ne contra se forte conualescat, interimit. Inde est, quod hi, quos superbae mentis tabes putredine corruerit, seniorum suorum non obsequantur imperata, sed iudicant: de suis negligentis obiurgati, aut rebellant insolenter, aut murmurant; de loco superiorum disceptant: praeseri se etiam melioribus impudenter affectant: simplicitatem spiritualium fratrum ridenter exagitant; suas sententias procaciter iactant, obsequia delata fastidiunt, negata pertinaciter quarunt: natales moribus anteponunt; iuniores suos elati despicunt; conserri sibi aliquos posse non credunt; aequalioribus dedignantur; super eos se solo animi tumore constituunt. Non seruant in obsequio reuerentiam, in sermone modestiam, in moribus disciplinam.

Habent

Quibus iudiciis possit superbia deprehendi.

a lib. 3. de uisita. cont. cap. 8.

Superbia quos inuasit, virtutibus examinat. Insignis superbiorum descriptio.

Habent in intentione pertinaciam, in corde duritiam, in sermone iactantiam: in humilitate balantes, in iocatione mordaces: in odio pertinaces; subiectis impatientes: potentia sectatores; omnibus inodibiles; ad opus bonum pigri; ad communiorem ad obsequium duri; ad loquendum quod nesciunt proprii; ad supplantandum parati; ad omnia, quibus stit fraternitas societas, inhumani: temerari in audendo, clamosi in loquendo, fastidiosi in videndo, preceptuosi in docendo, efferati deformiter in cachinnando, invidiosi in iocando, ingrati beneficiis, in obsequiis, & imperiosi subiectis. Hæc sunt superbiæ grassantis indicia, quibus Deus offenditur, & reus, ac superba corda destituit. His malis diabolus exultat, inuitatur ut veniat; superbas mentes inuadit, teneat, erigit, ut elidat; fouet, ut perdat, qui inuadit, ut de ipsa perditorum captiuitate tripudiet, & captiuos suos, quos superbia viribus sibi subiecit, non possideat, & omnia illa mala, quæ superius comprehendendi, per illos exerceat. Merito igitur per Dei iudicium deferuntur huiusmodi peccatoribus, & damnati supplicio; quoniam non solum peccata, sed etiam tunc cedunt superbiæ decipientis imperio, cui utique sunt, si voluerint repugnare libera voluntatis arbitrio liberati per donum Spiritus sancti, & muniti. Verum tamen etiam tales, si ad recipiendam salutem animati, spem respiscendi concipiant, nec se peccatis suis desperando contendant, poterunt in salutem satisfactionis medicamento sanari; & superbia, quæ eos à Deo suo tumefactos excusserat, fundatæ humilitatis assumptione dampnantes, vinculis æternæ damnationis absolui.

Si vnquam aliàs nunc peropportune, & vere poterit, quod D. Gregorius cuida Episcopo Constantinopolitano scripsit his verbis: Certè olim clamat, ut per Apostolum Ioannem<sup>b</sup>: Filioli, nouissima hora est, secundum quod Christus prædixit<sup>c</sup>. Pettilentia, & gladius per mundum fœuit, gentes insurgunt, gentes terra concutitur: orbis cum habitatoribus suis terræ hiscente sorbetur, Omnia enim quæ prædicta sunt,

<sup>a</sup> epist. 38. l. 4.  
<sup>b</sup> in epist. 1.  
cap. 2.  
<sup>c</sup> Mar. 14.  
Lucæ 21.

Superbi à Deo  
deferuntur oc-  
culis condemnati  
supplicio.

Rex superbiæ prope est: & (quod dici nefas est) sacer-  
 docum est preparatus exitus, quia ceruici militant cla-  
 moris: qui ad hoc positi fuerant, vt ducatum præberent  
 humilitatis. Sed hac in re etiã nostra lingua minimè  
 contradicat, illius virtus contra elationem in vltionem  
 erigitur, qui superbiæ vitio per semetipsum speciali-  
 ter aduersatur. Hinc enim scriptum est: Deus super-  
 bis resistit; humilibus autem dat gratiam. Immundus  
 est apud Deum, qui exaltat cor. Hinc cõtra superbien-  
 tem hominem scriptum est: Quid superbis terra, &  
 quis? Hinc per semetipsum veritas dicit: Omnis, qui  
 se exaltat humiliabitur. Vnde vitium superbiæ ab  
 ipso mox radice secandum est: vt cum latenter oritur,  
 non vigilanter abscindatur, ne prouectu vigeat, ne vsu  
 duretur. Difficile enim in se quisque inueteratam  
 superbiã apprehendit, quia nimirum hoc vitium, quan-  
 to magis patimur, tanto minus videmus. Ac quippe in  
 manere superbia, sicut in oculis caligo generatur. Quo  
 se hoc latius dilatat, eo vehementius lumen angustat.  
 Quamper ergo elatio in præcordiis crescit, cum & se-  
 necius extenderit, oppressæ mentis oculum funditus  
 claudit, vt captiuus animus typum elationis & pati  
 possit, & tamen id quod patitur videri non possit.

*Clericorum superbiæ militatum preparatus est interitus.*

a 1. Pet. 5.  
 Iacob. 4.

b Eccl. 10.  
 c Luc. 14. 9.  
 18.

*Superbia flammam in initio auferenda est.*

*Quanto magis superbiã patimur, tãto minus videmus.*

d Gregor. lib.  
 24. moral. cap.  
 28.

*Trium superbiæ & inanis gloriæ effectus. CAP. XVIII.*

Præ autem vitiorum regina superbia cum deuictum  
 plene cor ceperit, mox illud septem principalibus  
 vitiis, quasi quibusdam suis ducibus deuastandum  
 tradit. Quos videlicet ducem exercitus sequitur, quia ex  
 proculdubio importunæ vitiorum multitudines o-  
 mnantur. Quod melius ostendimus, si ipsos ducem, atque  
 exercitum specialiter, vt possumus, enarrando proferamus.  
 Radix quippe cuncti mali superbia est. De qua  
 scriptura attestante dicitur: Initium omnis peccati est  
 superbia. Prima autem eius soboles septem nimirum  
 principalia vitia de hac virulenta radice proferuntur,  
 videlicet inanis gloria, inuidia, ira, tristitia, auaritia, ven-  
 tus ingluuies, luxuria. Nam quia his septem superbiæ  
 vitiis nos captos doluit, idcirco Redemptor noster ad  
 spirituale liberationis præliũ spiritu septiformis gratiæ  
 plenus

*Radix cuncti mali superbia est.*

e Eccl. 10.  
*Superbia soboles et exercitus sui ducet.*